

26 september 2023

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

KFKS 2023-00523

§ 124

Motion – Ta hand om och bevara kulturhistoriska byggnader i Nacka

Motion den 15 maj 2023 av Henrik Unosson (S) m.fl.

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen är därmed färdigbehandlad.

Sammanfattning av ärendet

I motionen lyfter motionärerna fram problemet att ägare av kulturhistoriskt värdefulla byggnader i Nacka låter sina byggnader förfalla för att sedan kunna riva och bygga nytt. Motionärerna vill därför att kommunen tar fram underlag och dokumentation på byggnader som är värdefulla ur ett kulturhistoriskt perspektiv, tar fram underlag på de fastigheter i kommunen som inte tas om hand eller är i dåligt skick samt verkar för att byggnader inom kommunen förhindras från att förfalla med de verktyg och resurser som finns tillhanda.

Bedömningen är att kommunen redan idag har ett pågående arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Genom uppdatering och komplettering av kulturmiljöprogrammet som en del av en digital översiktsplan samt nya kulturmiljöutredningar som görs i samband med framtagning av detaljplaner blir kommunens arbete med att skydda och hantera kulturvärden mer träffsäkert och effektivt. Kommunens bygglovenhet arbetar även i tidiga skeden, proaktivt, med rådgivning, information samt vägledning genom stadsbyggnadsservice.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse från juridik- och kanslistaben daterad den 21 september 2023

Bilaga 1. Motionen

Bilaga 2. Protokollsutdrag kulturnämnden 2023-09-19, § 55

Bilaga 3. Tjänsteskrivelse kultur- och fritidsenheten 2023-09-11

Bilaga 4. Protokollsutdrag miljö- och stadsbyggnadsnämnden 2023-09-20, § 173

Bilaga 5. Tjänsteskrivelse planenheten 2023-09-01

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------

Yrkanden

Andreas Andersson (S) yrkade, med instämmande av Mikael Carlsson (NL), bifall till motionens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterade att det fanns två förslag till beslut – förslaget från juridik- och kanslistaben och förslaget från Andreas Andersson (S).

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att arbetsutskottet hade beslutat i enlighet med förslaget från juridik- och kanslistaben.

Reservationer

Andreas Andersson reserverade sig mot beslutet för Socialdemokraterna och ingav följande.

”Nacka har med sin närhet till huvudstaden ett förhållandevis stort antal kulturfastigheter som utgör en ovärderlig kulturmiljö. Vi socialdemokrater anser att dessa skall överlämnas intakta till kommande generationer. Alla delar inte vårt engagemang att bevara våra kulturfastigheter. Därför pekar vi i motionen på exempel där fastighetsägare låtit kulturfastigheter förfalla för att därefter kunna riva och bygga nytt. När kulturfastigheter har rivits går de aldrig att ersättas. Som ett exempel pekar vi i motionen på Kummelnäs gård. Det finns fler sådana exempel.

Det är utomordentligt bra att uppdatering och komplettering av kulturmiljöprogrammet – enligt beskrivningen i underlaget till beslut - kommer att ge bättre information och rådgivning till de fastighetsägare som enligt samhällets intentioner vill vårda och bevara våra kulturvärden. Det är också bra att nya kulturmiljöutredningar gör det mer träffsäkert och effektivt att skydda och hantera kulturvärden vid framtagning av detaljplaner. Liksom att arbetet med omoderna detaljplaner ökar kunskap om kulturvärdena, att arbeta proaktivt med rådgivning, information och vägledning i tidiga skeden eller att kommunantikvarien arbetar med rådgivning. Förhoppningsvis blir det genom dessa åtgärder enklare för fastighetsägare att ”göra rätt.”

Men motionen handlar inte om fastighetsägare som vill göra rätt. Den handlar om dem som av olika skäl har andra avsikter än att göra rätt: bevara vårt kulturarv. Motionen handlar om att det finns fastighetsägare som har avsikter att kringgå regelverk, uppenbarligen är fullt möjligt. Vi beskriver det i motionen som att ”kommunen ingriper först när det gått för långt och är för sent.” Att Nacka kommun arbetar med proaktiv rådgivning, information och vägledning i tidiga skeden i samband med framtagning av detaljplaner o s v kommer inte att hindra att kulturfastigheter fortsatt vansköts och rivs. Nacka kommun kan och måste göra bättre.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------

Vi reserverar oss därför mot beslutet att motionen ska anses vara besvarad och upprepar vårt yrkande att:

- Nacka kommun tar fram underlag och dokumentation på byggnader som är värdefulla ur ett kulturhistoriskt perspektiv
- Nacka kommun tar fram underlag på de fastigheter i kommunen som inte tas om hand eller är i dåligt skick
- Nacka kommun verkar för att byggnader inom kommunen förhindras från att förfalla med de verktyg och resurser som finns tillhanda”

Mikael Carlsson reserverade sig mot beslutet för Nackalistan.

Protokollsanteckning

Alena Jukic lät anteckna följande till protokollet för Vänsterpartiet:

”Nacka har tacksamt nog ett flertal kulturhistoriska byggnader. Vänsterpartiet håller med Socialdemokraterna om att dessa bör bevaras. I dagens läge är det extra viktigt att lyfta byggnader som bör bevaras eftersom kommunen bygger stad och det finns risk för att kulturfastigheter försvinner då det finns fastighetsägare inte ser värdet i att bevara kulturhistoriska byggnader. Motionen beskriver att detta redan sker idag. Även om kulturmiljöprogram och kulturmiljöutredningar ska uppdateras, kompletteras och bli mer träffsäkra som tjänsteskrivelsen beskriver så håller Vänsterpartiet med Socialdemokraterna om att det inte räcker. För att säkerställa att kulturhistoriska byggnader inte försummas och bortprioriteras bör Nacka kommun ta ett större ansvar i att förekomma vanskötsel och rivning. En bra början på detta arbete hade varit att besvara motionen enligt Socialdemokraternas förslag;

- Nacka kommun tar fram underlag och dokumentation på byggnader som är värdefulla ur ett kulturhistoriskt perspektiv
- Nacka kommun tar fram underlag på de fastigheter i kommunen som inte tas om hand eller är i dåligt skick
- Nacka kommun verkar för att byggnader inom kommunen förhindras från att förfalla med de verktyg och resurser som finns tillhanda”

Desha Svenneborg lät anteckna följande till protokollet för Miljöpartiet:

”Utan förändring sker ingen utveckling, men när vi förtätar och bygger nytt är det viktigt att värna värdefull kulturhistoria i olika områden i Nacka. Vi är ingenting utan vår historia så att ta tillvara och minnas det som en gång fanns ger både mervärde och karaktär åt en

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------

26 september 2023

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

plats. När vi nu förtätar och bygger stad är det viktigt att inte helt klippa banden till vår historia, och vi behöver hitta sätt att underhålla och bevara istället för att riva det gamla. Det finns kommuner i Sverige som har olika fonder och stiftelser just för bevarande av kulturhistoriska värden, något Miljöpartiet år 2020 föreslog även i Nacka. När vår motion om detta behandlades 2022 så föreslogs det att kommunen skulle påbörja en utredning av kulturhistoriska värden i kommunens egna byggnader och att i samband med det se över lämpliga finansieringsalternativ bl.a. utifrån förslagen i vår motion. Det skulle vara intressant att få ta del av den uppföljningen.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------